

# Methodology of social research - course description

| General information |                                            |
|---------------------|--------------------------------------------|
| Course name         | Methodology of social research             |
| Course ID           | 14.0-WP-PEDD-MBS-C_pNadGenVH04I            |
| Faculty             | <a href="#">Faculty of Social Sciences</a> |
| Field of study      | Pedagogy / Primary education               |
| Education profile   | academic                                   |
| Level of studies    | Second-cycle studies leading to MS degree  |
| Beginning semester  | winter term 2017/2018                      |

| Course information  |            |
|---------------------|------------|
| Semester            | 1          |
| ECTS credits to win | 5          |
| Course type         | obligatory |
| Teaching language   | polish     |
| Author of syllabus  |            |

| Classes forms  |                                |                            |                                |                            |                    |
|----------------|--------------------------------|----------------------------|--------------------------------|----------------------------|--------------------|
| The class form | Hours per semester (full-time) | Hours per week (full-time) | Hours per semester (part-time) | Hours per week (part-time) | Form of assignment |
| Class          | 15                             | 1                          | 9                              | 0,6                        | Credit with grade  |
| Lecture        | 15                             | 1                          | 9                              | 0,6                        | Exam               |

## Aim of the course

Zaznajomienie studentów z funkcjami nauki, cechami praktyki badawczej, założeniami badań ilościowych i jakościowych, charakterystykami poszczególnych paradygmatów w naukach społecznych (pozytywistycznym, humanistycznym, krytycznym, postmodernistycznym). Zaznajomienie studentów z podstawowymi pojęciami metodologicznymi, specyfiką badań społecznych. Opanowanie przez studentów umiejętności projektowania własnych badań naukowych, doboru adekwatnego do celu badań paradygmatu, umiejętności doboru lub konstruowania narzędzi badawczych.

## Prerequisites

Podstawowa wiedza dotycząca metod i technik badań pedagogicznych.

## Scope

### Wykłady

Praktyka badawcza i praktyka pedagogiczna jako praktyki społeczna. Co to jest nauka? Współczesna klasyfikacja nauk. Nauki dedukcyjne – nauki empiryczne. Nauki przyrodnicze – nauki społeczne. Wyodrębnienie się nauk społecznych. Wyjaśnianie i rozumienie jako procedury naukowe. Funkcje nauki. Pojęcie paradygmatu i teorii naukowej. Paradygmaty w pedagogice – pozytywistyczny, humanistyczny, krytyczny i postmodernistyczny. Badania ilościowe i jakościowe. Sondaż diagnostyczny – dobór zmiennych, wskaźników, sformułowanie hipotezy, układanie ankiety. Zasady przeprowadzania badań, kodowanie danych, przygotowanie do analiz statystycznych. Monografia pedagogiczna. Badania eksperymentalne. Metoda indywidualnych przypadków. Rodzaje wypowiedzi w tekstach naukowych: orzekające, wartościujące i normatywne. Rodzaje wiedzy: wiedza potoczna a wiedza naukowa. Rodzaje związków występujących w rzeczywistości przyrodniczej i społecznej. Twierdzenia nauk empirycznych – hipotezy, generalizacje, prawa naukowe. Badania wzdłuż czasu, badania panelowe. Czy w badaniach ludzie kłamią? I co można na to zaradzić. Operacjonalizacja pojęć teoretycznych – prezentacja standaryzowanych skal pomiarowych w badaniach społecznych. Etyczne aspekty badań społecznych

### Ćwiczenia

Sprawdzenie stopnia opanowania pojęć: zmienna, wskaźnik, hipoteza, prawo nauki, regularność empiryczna – podstawowe kategorie teoretyczno-metodologiczne. Metody i techniki badań społecznych. Paradygmat badań ilościowych i jakościowych. Inspiracje teoretyczne i praktyczne w badaniach społecznych. Propozycje tematów projektów badawczych (w paradygmacie ilościowym) jako zadań do zrealizowania przez uczestników zajęć. Przedstawienie wybranego problemu w świetle literatury. Analiza tekstów z uwzględnieniem wypowiedzi orzekających, wartościujących i normatywnych. Ilościowa charakterystyka rzeczywistości powiązanej z podjętym problemem. Prezentacja projektu badań ilościowych. Analiza przykładów projektów i wyników badań jakościowych. Planowanie i realizacja badań jakościowych. Analiza i interpretacja danych jakościowych. Badania z wykorzystaniem Internetu. Problemy etyczne w badaniach społecznych. Analiza wybranych projektów badawczych.

## Teaching methods

Wykłady – wykład prowadzony metodą podającą z elementami dyskusji z prezentacją slajdów i prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia – dyskusja, praca w małych grupach, praca z materiałem źródłowym; metody oparte na działaniu praktycznym – przygotowanie projektu badawczego i narzędzia do badań; prezentacja założeń teoretycznych do podjętej problematyki.

## Learning outcomes and methods of theirs verification

| Outcome description | Outcome symbols | Methods of verification | The class form |
|---------------------|-----------------|-------------------------|----------------|
|---------------------|-----------------|-------------------------|----------------|

| Outcome description                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Outcome symbols         | Methods of verification                                                                                                        | The class form                                                               |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|
| Potrafi nazwać i scharakteryzować główne orientacje badawcze nauk społecznych i humanistycznych, w tym pedagogiki i odpowiadające im metody badań; potrafi objaśnić pojęcie paradygmatu i teorii naukowej; potrafi rozpoznać podstawowe cechy paradygmatów obecnych we współczesnej pedagogice i podać kryteria ich doboru do badań; potrafi wskazać powody występowania różnych paradygmatów prowadzenia badań w pedagogice. Dostrzega i wskazuje różnice między ilościowym a jakościowym podejściem do badań; potrafi sformułować hipotezy odnoszące się do prawidłowości występujących w zbiorowościach społecznych oraz potrafi odróżniać w tekstach naukowych generalizacje historyczne i prawa nauki od innych składników języka naukowego | • <a href="#">K_W04</a> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• a discussion</li> <li>• a final test</li> <li>• a preparation of a project</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Lecture</li> <li>• Class</li> </ul> |
| Potrafi opisać strukturę procesu badawczego, wyróżniając i charakteryzując poszczególne jego etapy; potrafi sformułować problemy badawcze, wytypować zmienne i wskaźniki, dobrać stosownie do podejmowanej problematyki odpowiednie metody i techniki badań, skonstruować wybrane narzędzia badawcze, a także dokonać analizy ilościowej oraz opisu jakościowego uzyskanych wyników badań; potrafi wybrać najbardziej adekwatną do podjętego celu badań perspektywę teoretyczną i metodologiczną; potrafi scharakteryzować konsekwencje metodologicznych wyborów dokonywanych przez różnych badaczy i siebie                                                                                                                                     | • <a href="#">K_U06</a> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• a discussion</li> <li>• a final test</li> <li>• a preparation of a project</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Lecture</li> <li>• Class</li> </ul> |
| Student umie wskazać i scharakteryzować cechy dystynktywne praktyki badawczej (naukowej) w odróżnieniu od innych rodzajów praktyki społecznej; Potrafi nazwać i scharakteryzować podstawowe funkcje nauki; potrafi zaprezentować współczesną klasyfikację nauk i miejsce pedagogiki wśród nich; Potrafi opisać założenia metodologiczne różnych nauk, w tym nauk społecznych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | • <a href="#">K_W02</a> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• a discussion</li> <li>• a final test</li> <li>• a preparation of a project</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Lecture</li> <li>• Class</li> </ul> |
| Jest świadomy istnienia etycznego wymiaru badań naukowych, zna podstawowe założenia etyczne przy uprawianiu nauki, a w szczególności nauk społecznych; potrafi dostrzec problemy i dylematy moralne, jakie mogą pojawić się przy prowadzeniu badań; potrafi uzasadnić swoje postępowanie w analizowanych przypadkach i zadbać o zgodną z nimi realizację badań własnych                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | • <a href="#">K_K05</a> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• a discussion</li> <li>• a final test</li> <li>• a preparation of a project</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>• Lecture</li> <li>• Class</li> </ul> |

## Assignment conditions

### Wykłady

Warunkiem zaliczenia wykładów jest obecność na 75 % wykładów i uzyskanie powyżej 50% punktów możliwych do uzyskania na końcowym egzaminie z całości nauczanych treści. Istnieje możliwość zwolnienia z egzaminu osób szczególnie zaangażowanych w realizację zadań w ramach ćwiczeń na wniosek prowadzącego ćwiczenia.

### Ćwiczenia

Warunkiem zaliczenia ćwiczeń jest uzyskanie powyżej 50% punktów z możliwych do uzyskania. Punkty za ćwiczenia można uzyskać: za kolokwium, za wykonanie zadań na ćwiczeniach związanych z realizacją projektu i przygotowaniem narzędzia badawczego.

### Ocena końcowa

Ocena końcowa z przedmiotu metodologia badań społecznych ustalana jest na podstawie sumy punktów uzyskanych na ćwiczeniach (50%) i egzaminie (33%). Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest zaliczenie ćwiczeń i wykładów. Ocena końcowa wyznaczana jest następująco: powyżej 50% dostateczny, powyżej 60% dostateczny plus, powyżej 70% dobry, powyżej 80% dobry plus, powyżej 90% bardzo dobry.

## Recommended reading

1. Babbie E., *Badania społeczne w praktyce*, Warszawa 2003.
2. Babbie E., *Podstawy badań społecznych*, Warszawa 2008.
3. Batorski D., Olcoń-Kubicka M., *Prowadzenie badań przez Internet: podstawowe zagadnienia metodologiczne*, „Studia Socjologiczne” 2006, 3.
4. Flick U., *Projektowanie badania jakościowego*, Warszawa 2010.
5. Frankfort-Nachmias C., Nachmias D., *Metody badawcze w naukach społecznych*, Poznań 2001.
6. Hajduk E., *Hipoteza w badaniach pedagogicznych*, Zielona Góra 1993, 1994, 1996.
7. Hajduk E., *Hipoteza w badaniach społecznych*, Zielona Góra 2006.
8. Łobocki M., *Metody i techniki badań pedagogicznych*, Kraków 2007.
9. Nowak S., *Metodologia badań społecznych*, Warszawa 1985.
10. Palka S., *Metodologia, badania, praktyka pedagogiczna*, Gdańsk 2006.
11. Pilch T., *Zasady badań pedagogicznych*, Warszawa 1995.
12. Rubacha K., *Metodologia badań nad edukacją*, Warszawa 2008.
13. Silverman D., *Interpretacja danych jakościowych*, Warszawa 2008.
14. Silverman D., *Prowadzenie badań jakościowych*, Warszawa 2008.
15. Sztumski J., *Wstęp do metod i technik badań społecznych*, Katowice 1995.

## Further reading

1. Amsterdamski S., *Między historią a metodą: spory o racjonalność nauki*, Warszawa 1983.
2. Brzeziński J., *Metodologia badań psychologicznych*, Warszawa 2002.
3. Chalmers A., *Czym jest to, co zwiemy nauką? Rozważania o naturze, statusie i metodach nauki: wprowadzenie do współczesnej filozofii nauki*, Wrocław 1997.
4. Denzin N.K., Lincoln Y.S., *Metody badań jakościowych*, T. I-II, Warszawa 2009.
5. Grobler A., *Metodologia nauk*, Kraków 2006.
6. Kmita J., *O kulturze symbolicznej*, Warszawa 1983.

7. Kuhn T.S., *Struktura rewolucji naukowych*, Warszawa 1968.
8. Lutyńska K., Wywiad kwestionariuszowy: przygotowanie i sprawdzenie narzędzia badawczego, Ossolineum 1984.
9. Mayntz R., Holm K., Hübner P., *Wprowadzenie do metod socjologii empirycznej*, Warszawa 1985.
10. *Metodologia pedagogiki zorientowanej humanistycznie*, red. D. Kubinowski, M. Nowak, Kraków 2006.
11. Ossowski S., *O osobliwościach nauk społecznych*, Warszawa 2001.
12. Paprzycka E., *Kobiety żyjące w pojedynkę*, Toruń 2008.
13. Shaughnessy J., Zechmeister E.B., Zechmeister J.S., *Metody badawcze w psychologii*, Gdańsk 2002.
14. Stefanowska M., *Odbiorcy kultury – deklaracje i rzeczywistość*, Warszawa 1988.
15. Sułek A., [\*Metody analizy socjologicznej: wybór tekstów, Warszawa 1986.\*](#)
16. Sułek A., [\*Ogród metodologii socjologicznej, „Scholar”, Warszawa 2002.\*](#)
17. Wójcicki R., *Teorie w nauce*, cz. 1, Warszawa 1991.

## Notes

Modified by dr hab. Ewa Narkiewicz-Niedbalec, prof. UZ (last modification: 15-05-2017 15:42)

Generated automatically from SylabUZ computer system